

Bygdefolk for Rovdyr
Vikabakken 4
2420 Trysil

30/6/2012

Miljøverndepartementet

postboks 8013 Dep

0030 Oslo

Kopi:

Direktoratet for Naturforvaltning

Høringsinnspill til ny erstatningsordning for rovviltskade på sau

Vi i Bygdefolk for rovdyr (BFR) velger å uttale oss kun om forhåndserstatning, den erstatningsmodellen som vi mener er overlegen de andre, både samfunnsøkonomisk, dyrevelferdsmessig, etisk og pedagogisk.

Mange av de spørsmål som blir tatt opp i ekspertutvalgets innstilling til ny erstatningsordning, mener vi blir automatisk besvart i beskrivelsen av og begrunnelsen for å velge forhåndsutbetalt risikoerstatning.

Forhåndserstatning

Vi i BFR ønsker at en modell basert på forhåndsutbetalt risikoerstatning blir vurdert. Dette er en ordning som i størst mulig grad stimulerer til bruk av forebyggende tiltak. Det er langt mer kostnadseffektivt å bruke penger på levende dyr med lavere kostnader til skadedokumentasjon, enn slik erstatningsordningen fungerer i dag. Dessuten er det etisk riktig å premiere det å ta vare på liv, enn å premiere død slik som nåværende ordning fungerer.

BFR registrerer at det er stor motstand innenfor næringen når det gjelder slik forhåndserstatning, men vi mener at det er så mye å hente både mht dyrevelferd, naturvern og samfunnsøkonomi, at prøveordninger basert på en slik modell burde vært satt ut i livet i rovdyrutsatte områder.

Vi er også ganske overbevist om at den store konflikten som vi ser i dag, er unaturlig høy pga dagens erstatningsordning. Det er lite pedagogisk med en modell hvor man opplever det deprimerende ved å telle opp et stort antall døde dyr av ens egne, og samtidig vite at jo flere man teller, jo mer erstatning får en. Denne konflikten framprovoserer dessuten en annen type konflikt, den mellom sauebønder og mange folk som er tilhengere av natur- og miljøvern.

Derfor støtter BFR WWF og FVR i utprøving av den svenske erstatningsordningen, som bygger på forhåndsutbetaling. Denne ordningen er i Sverige utarbeidet for reindrift, men vi mener at ordningen passer enda bedre på sau i Norge.

Slik fungerer den svenske erstatningsordningen:

Sametinget betaler ut rovdyrserstatning til samebyene. Allerede i januar er det en forskuddsutbetaling, tilsvarende 25 prosent av foregående års erstatning. En del av erstatningen kan kreves tilbakebetalt om rovdyrbestanden innenfor samebyen minsker til under et visst nivå i løpet av året.

Den store utbetalingen, som fortsatt er veiledende, foretas i juni–juli og bygger i først og fremst på länsstyrelsernas (fylkesmennenes) rapporter. Sametinget kan allikevel omgå Länsstyrelsens forslag om det finns spesielle grunner til det. Når Sametinget foretar en annen bedømming, har länsstyrelsen rett til å ytre seg over Sametingets beslutning.

Eventuell gjenværende erstatning betales ut i november–desember når länsstyrelserna har presentert statusrapportene sine mht inventeringsresultatene. Sametingets utbetalningsrutiner reguleres ikke i forskriftene. Samtlige avgjørelser Sametinget kommer til, kan overklages till Länsrätten. Klagen sendes til Sametinget og fristen er tre uker fra den dag samebyen fikk vedtaket. Länsrätten avventer som oftest med å prøve saken til Sametinget har fattet sin endelige avgjørelse. Hver sameby bestemmer selv hvordan erstatningen skal fordeles innen samebyen.

Dette mener vi altså er en ordning som passer enda bedre på norsk sau, fordi sau har et større potensial til beskyttelse enn rein, bl.a. ved at rovdyrsikre gjerder, bruk av gjeterhunder/vokterhunder og gjeting kan benyttes, ved siden av skremselstiltak og andre kjente metoder.

Rovdyrsikre gjerder er også et område hvor vi bør se til Sverige. Vi trenger en kraftig oppstramming når det gjelder standard og oppfølging på slike installasjoner. For eksempel er det ingen erstatning å hente i Sverige, hvis en bonde ikke har fulgt standarden, både ved oppsetting og etterkontroll av rovviltgjerdet. Og et hvert rovdyrangrep undersøkes grundig av Länsstyrelsens representanter, før penger utbetales.

Konklusjon

Jeg tror at ordningen vi beskriver her, med forhåndsutbetaling, er så konstruktiv, at den har i seg mange positive ringvirkninger. Blant annet tror jeg at kreativiteten hos den enkelte bonde vil motiveres, når bonden vet at overskuddet han/hun sitter igjen med, blir større jo flere effektive måter bonden finner på for å berge flest mulig sauer. Dessuten vil viljen til å prøve ut andre løsninger enn geværforvaltning øke når en ser at løsningene gir klingende mynt i kassa.

Videre ønsker vi en kunnskapsbasert forvaltning. Med det mener vi den klare viktigheten av at rovvilpolitikken drives fram basert på kunnskap som kommer fram i forskningen rundt rovdyr. Derfor er det viktig å ta vare på slike rovdyrprosjekter som Scandlynx, Skandulv og det Skandinaviske bjørneprosjektet. Til slutt er det viktig å understreke at dagens ordning fremmer geværforvaltning, mens denne vi her beskriver, fremmer nye og kreative andre løsninger for å ta vare på både sau og rovdyr. Dette fører igjen til at Norge oppfyller forutsetningen i artikkel 9 i Bernkonvensjonen, hvor kravet er at vi skal ha prøvd andre løsninger før vi griper til geværet mot våre fredete og rødlistete rovdyr.

Med vennlig hilsen

Thorolf Lie

På vegne av

Bygdefolk for rovdyr

(org. nr. 998003024)